prieš penketą metų, šioje kalvelės dalyje buvo aptikta keletas stulpaviečių, du puodų šukių lizdai. Tyrimų duomenys leidžia spėti, jog šioje vietoje buvo ne alkvietė, o gyvenvietė, kurioje greičiausiai buvo įsikūrusi Poškonių pilkapyne savo mirusiuosius laidojusi bendruomenė.

Taigi reikia pritarti G. Abaravičiaus išvadai, kad Gaujos tvenkinio pakrantėje yra ne vienas, o du skirtingų laikotarpių paminklai – vidurinio geležies amžiaus (?) gyvenvietė ir XVII a. senkapiai.

Audrius Astrauskas

Excavation of Poškoniai cemetry, 1997

In 1997 in the coastal part of the disturbed grave in Poškonys (Šalčininkai district) VU excavated an area of 190 m². The research revealed 3 primary burials with grave goods of inaccurate dating as well as remains of the settlement from the 1st millennium.

Audrius Astrauskas

Ramoniškių senkapių tyrinėjimai 1997 metais

1997 m. VU vykdyti Ramoniškių senkapių (Šakių raj., Kidulių s-ja) žvalgomieji tyrinėjimai. Šis paminklas yra dešinėje vieškelio, vedančio iš Sudargo į Kaliningrado sritį, pusėje, apie 4 km į ŠV nuo Sudargo ir apie 300 m į PR nuo valstybinės Lietuvos–Rusijos sienos. Netoliese, už Šilupio upelio, buvo 1969 m. J. Antanavičiaus tyrinėtas Ramoniškių kapinynas (žr. *ATL 1968 ir 1969 metais,* V., 1970, p. 43–44). Pirmasis Ramoniškių kapinynas beveik visiškai sunaikintas kasant žvyrą. Panašus likimas ištiko ir antrąjį, vėlesnį paminklą. Šiuo metu išlikusią senkapių dalį supa žvyro karjerai, nuo tos vietos, kurioje dar išlikę kapų, mechanizuotai nustumdytas paviršinis dirvos sluoksnis. Šių darbų metu dalis kapų suardyta – paviršiuje aptikta gana daug žmonių kaulų, pavienių dirbinių. Tačiau ir nesuardytiems kapams gresia sunykimas, nes juos nuo paviršiaus teskiria plonas iki 15 cm storio stambaus žvyro sluoksnis.

Žvalgomųjų tyrinėjimų metu buvo siekta išsiaiškinti, ar dar likę nesuardytų kapų, nustatyti senkapių chronologiją. Buvo ištirtos dvi perkasos (iš viso 32 m^2). Aptikti 5 žmonių kapai.

Kapas Nr. 1. Per 50 metų vyras buvo palaidotas lentiniame karste. Tai byloja greta griaučių rastos penkios vinys. Mirusysis paguldytas ant nugaros, ištiestomis kojomis. Plaštakos sudėtos virš dubenkaulių – kairė virš dešinės. Orientacija – 264°. Įkapės: peilio geležtės fragmentas ir piniginės fragmentai (odos gabaliukai) su dviem monetomis (Zigmanto III Vazos šilingais, kaldintais Rygoje 159? ir 160? m.).

Kapas Nr. 2. 50–55 metų moteris buvo paguldyta ant nugaros, ištiestomis kojomis. Rankų plaštakos sudėtos virš dubenkaulių. Orientacija – 276°. Įkapės: 14 monetų (Zigmanto III Vazos 1621 m. Lenkijos denaras, 4 Zigmanto III Vazos 1623 m. Lenkijos denarai, Zigmanto III Vazos 1624 m. Lenkijos denaras, Zigmanto III Vazos 1620 m. Lietuvos dvidenaris, Zigmanto III Vazos 1618 m. Lietuvos šilingas, Zigmanto III Vazos 162? m. Lietuvos šilingas, Zigmanto III Vazos 1623 m. Lobženicos denaras, Zigmanto III Vazos 1615–1618 m. Rygos šilingas, Zigmanto III Vazos 1615 m. Rygos šilingas, Zigmanto III Vazos 1620 m. Rygos šilingas, nenustatyto šilingo likučiai).

Kapas Nr. 3. Apie 7 metų vaikas buvo paguldytas ant nugaros, ištiestomis kojomis. Rankų padėties nustatyti nepavyko. Orientacija – 270°. Įkapės: peilis, žalvarinis žiedelis ir Žygimanto Senojo 1519 m. Lietuvos pusgrašis.

Kapas Nr. 4. 45–50 metų vyras buvo paguldytas ant nugaros, ištiestomis kojomis. Plaštakos sukryžiuotos virš dubenkaulių. Orientacija – 290°. Įkapės: odinės piniginės (?) likučiai – odos gabaliukai. Tarp jų rastos 8 monetos (3 Aleksandro denarai su gotikine raide, 2 Aleksandro denarai su renesansine raide, Aleksandro pusgrašis be datos, atmaina A, Žygimanto Senojo 1516 m. pusgrašis, Žygimanto Senojo 151? m. pusgrašis), skiltuvas su titnagu, žalvarinė skardelė, diržo sagtelė, peilis ir pentinis kirvis.

Kapas Nr. 5. 25–30 metų vyras buvo palaidotas karste, kurį buvus byloja greta griaučių rastos penkios vinys. Mirusysis buvo paguldytas ant nugaros, ištiestomis kojomis. Kairė ranka ištiesta, dešinė plaštaka – virš kairiojo dilbio centrinės dalies. Orientacija – 280°. Įkapės: dvi monetos (Tartu

vyskupystės Johano II Bretkovo 1473–1485 m. šilingas be datos ir Žygimanto Senojo 1515 m. Lietuvos pusgrašis), geležinio apkalo fragmentai, peilis ir karolis-kabutis.

Dalis mirusiųjų buvo laidota iš lentų sukaltuose karstuose, dalis be jų (?). Visų mirusiųjų kūnai orientuoti į V–ŠV (264°). Nors rasta įvairių įkapių, didžiausią jų dalį sudarė monetos. Penkiuose kapuose rastos 27 XV a. pabaigos (Johano II Bretkovo 1473–1485 m. šilingas)–XVII a. pirmojo ketvirčio (Zigmanto III Vazos) monetos. Taigi galima gana tiksliai datuoti visus 5 ištirtus kapus. Kapai Nr. 1 ir 2 skirtini XVII a. pirmajam ketvirčiui, o kiti trys kapai – XVI a. pirmajam ketvirčiui. Kadangi šių dviejų chronologinių grupių kapai rasti skirtingose perkasose, galima teigti, kad ankstyvesnieji kapai koncentruojasi R, o vėlesnieji – kapinyno V dalyje.

Audrius Astrauskas

Excavation of Ramoniškės cemetry, 1997

In 1997 in the trench area of 32 m² VU surveyed a disturbed grave in Ramoniškiai (Šakiai district). The findings included 5 primary burials with coins from late 15th–early 17th centuries as well as an axe, knives and other artifacts.

Zenonas Baubonis, Bronius Dakanis

Krūminių kapinyno žvalgomieji tyrinėjimai 1997 metais

Krūminių senkapių yra 1 km į Š nuo Krūminių piliakalnio, vadinamo Norkūno pilimi, 200 m į R–PR nuo kaimo kapinių, 200 m į V nuo Versekos kairiojo kranto, buvusių mechanikos dirbtuvių teritorijoje. 1969 m. senkapių kalvelėje, mašinų plovimo aikštelės statybos vietoje, LII (vad. R. Kulikauskienė) ištyrė 130 m² plotą ir 0,3–1,1 m gylyje aptiko 28 XV–XVI a. kapus su įkapėmis (kalaviju, kirviais, peiliais, sagtimis ir kt.) bei XVII a. kapus be įkapių (žr. *AETL 1968 ir 1969 metais,* V., 1970, p. 99–102). Po tyrinėjimų ant senkapių kolūkis pastatė mūrinius garažus, kurių